

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора _____ Р.В. Войтович
« 26 » _____ 10 _____ 2017 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГСПБ 1.1.1. «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

**ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ
денної та заочної форм навчання**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

Київ-2017

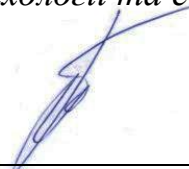
Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Історія України» для підготовки бакалаврів спеціальності 053 «Психологія».

Розробник: *Калінічева Г.І.*, кандидат історичних наук, доцент.

Рецензенти: *Кучменко Е.М.*, доктор історичних наук, професор;
Лукашевич М.П., доктор філософських наук, професор.

Затверджено на засіданні кафедри *психології та соціальної роботи*.
Протокол № 1 від 04 вересня 2017 р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи



Пріб Г.А.

(прізвище, підпис)

Завідувач навчально-методичного відділу



Завиніченко Л.М.

(прізвище, підпис)

© Калінічева Г.І., 2017
© Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості
України (ІПК ДСЗУ), 2017

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість: кредитів – 3; модулів – 2; змістових модулів – 2.	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
		Рік підготовки	
		I	I
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>денна</i> – 20 год., <i>заочна</i> – 20 год.	Спеціальність 053 «Психологія»	Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Лекції	
		20 год.	4 год.
Тижневих годин для <i>денної</i> форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 3 год. Розподіл годин для <i>заочної</i> форми навчання: аудиторних – 6 год.; самостійної роботи студента – 84 год.	Освітній ступінь: <i>бакалавр</i>	Практичні	
		–	–
		Семінарські	
		16 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		34 год.	64 год.
		Індивідуальні завдання	
		20 год.	20 год.
		Вид контролю: іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для *денної* форми навчання – 66,7%

для *заочної* форми навчання – 7,1%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – сформувати системне уявлення студентів про провідні, визначальні тенденції розвитку української історії та її взаємозв'язок з головними тенденціями розвитку культури, що має сприяти їх кращій орієнтації в умовах суспільного буття.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія України” є формування вмінь студентів системно й об'єктивно аналізувати головні тенденції, які мали і мають місце в усіх галузях життєдіяльності українського народу. Опанувавши матеріал, студенти зможуть виявляти причинно-наслідкові зв'язки в подіях і явищах, вільно застосовувати понятійний та термінологічний апарат історичної науки. Зрештою, вивчення курсу допоможе поглибити розуміння економічних, соціальних та культурних процесів, які мали місце в процесі історичного розвитку українських земель.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають такі компетентності:

Загальні вміння (компетентності)

Інструментальні компетентності:

- здатність до аналізу концептуальних засад історичного розвитку держави Україна, етапів соціально-економічного і політичного розвитку в історичній ретроспективі, місця України у загально цивілізаційному розвитку людства;
- здатність до організації і планування аналітичної діяльності під час вивчення етапів розвитку національно-визвольної боротьби та формування державницьких засад;
- знання і уміння оперувати історичними категоріями та поняттями в сфері формування національної самоідентичності українського народу;
- усне спілкування українською мовою у процесі дискусії;
- знання другої мови при оволодінні іншомовними джерелами;
- елементарні комп'ютерні навички (використання мережі Інтернет для опанування рекомендованих електронних джерел, робота у Microsoft Office PowerPoint при підготовці доповіді з презентацією);
- навички уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел;
- навички формування власної думки щодо історичного розвитку України, її місця в глобальному просторі, процесів державотворчості.

Міжособистісні компетентності:

- уміння працювати в команді;
- здатність до критики та самокритики під час дискусії;
- уміння донести інформації, ідеї, проблеми, власну думку в галузі знання історії України в контексті своєї професійної діяльності;
- навички та уміння формування між особових стосунків у колективі при обстоюванні власної позиції, думки під час дискусії;

- етичні зобов'язання при опануванні до виступів доповідачів;
- розуміння традицій і звичаїв інших культур, уміння проявляти толерантне ставлення;
- уміння критично оцінювати історичні явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на отриманні знання.

Системні компетентності:

- здатність застосувати знання на практиці;
- здатність до навчання;
- критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі;
- здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії;
- турбота про якість доповіді та презентації;
- бажання досягти успіху при обговоренні тем доповідей з презентацією;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності із застосуванням набутих навичок і знань з історії України;
- уміння реалізовувати на практиці набуті знання з історії України під час професійної діяльності. принципи історичної побудови держави;
- здатність дослідити генезу формування української нації;
- розуміти основні історичні події щодо досягнення національної незалежності;
- застосовувати методи оцінювання боротьби та її ефективність щодо становлення національної незалежної держави Україна.

Спеціальні (фахові) вміння (компетентності)

- знання основних періодів історії України, їх особливостей, визначальних подій та явищ;
- знання історії соціально-економічних, суспільно-політичних та полікультурних відносин в Україні;
- знання ролі у вітчизняній історії видатних представників українського народу;
- знання етапів розвитку української духовної та матеріальної культури;
- знання взаємозв'язків України на різних етапах її розвитку зі світовим співтовариством.
- вміння аналізувати процеси становлення та розвитку України, формування українського народу та національної культури;
- вміння опрацьовувати та аналізувати окремі джерела з історії та культури України;
- вміння проводити самостійні дослідження проблем історії та культури України на основі хрестоматії та безпосередньо текстів літературних першоджерел;
- вміння застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Стародавня та середньовічна історія України

Тема 1. Вступ до історії України. Стародавня історія України.

Історія України як наука. Загальна періодизація. Джерела з історії України.

Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Трипільська культура. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму.

Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян.

Тема 2. Розвиток українських земель у часи Київської Русі та Галицько-Волинської держави (X – сер. XIV ст.).

Розселення східнослов'янських племінних союзів (полян, древлян, сіверян, волинян, уличів, тиверців, білих хорватів).

Утворення Київської держави. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління Ярославичів (Ізяслав, Святослав, Всеволод). Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава Великого в Києві. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Київської держави.

Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі. Поширення писемності. Розвиток культури й освіти Київської Русі.

Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила Романовича.

Розвиток суспільно-політичного та господарського життя. Культура Галицько-Волинської держави.

Тема 3. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Королівства Польського (др. пол. XIV – сер. XVI ст.).

Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу інших держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. «Велике князівство Руське». Остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства.

Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії.

Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти.

Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви.

Змістовий модуль 2. Розвиток українських земель у добу козацтва (др. пол. XVI – XVIII ст.)

Тема 4. Зародження козацтва. Національно-визвольна війна українського народу сер. XVII ст. та подальша боротьба за збереження державності на українських землях.

Виникнення українського козацтва. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х років (К. Косинського та С. Наливайка). Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства і Османської імперії. Козацькі повстання 1620 – 1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Відновлення церковної православної ієрархії 1620 р.

Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.

Гетьманування І. Виговського, Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Тема 5. Колоніальна політика Російської імперії та Речі Посполитої на українських землях наприкінці XVII – у др. пол. XVIII ст.

Гетьманування І. Мазепи. Північна війна і Україна. Повстання під проводом С. Палія (1702-1704 рр.). Гетьманування І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська академія.

Гетьманування К. Розумовського. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Гайдамацький та опришківський рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.).

Змістовий модуль 3. Історія України у кін. XVIII – на поч. XX ст.

Тема 6. Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на українських землях у кін. XVIII – XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Початок українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях. Реформи 1860 – 1870-х років і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнал «Основа». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців.

Реформи Марії Терезії та Йосифа II та українські землі. Розвиток культури, науки та освіти. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної руської ради (1848-1851 рр.). Перший досвід парламентської діяльності. Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація національного руху та утворення перших політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».

Розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва, архітектури. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених. Українські підприємці-благодійники.

Тема 7. Розвиток українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій на поч. ХХ ст.

Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька й автономістська течії в національному русі. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Діяльність «Просвіти». Посилення національного гніту в 1907-1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.

Становище промисловості та сільського господарства на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини. Радикалізація українського політичного руху. Вплив греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення західноукраїнських земель.

Україна в роки Першої світової війни. Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на українських землях. Діяльність австрійської та російської адміністрацій у Галичині та Буковині. Українські січові стрільці (УСС).

Тема 8. Україна в роки національно-демократичної революції (1917-1921 рр.).

Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення українців. Універсали Української Центральної Ради (УЦР). Відносини УЦР з

Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки (УНР). Проголошення радянської влади. Перша війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

Брестський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу. Конституція УНР. Гетьманський переворот. Українська Держава.

Утворення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Акт Злуки УНР та ЗУНР.

Прихід до влади Директорії. Друга радянсько-українська війна. Окупація військами Антанти півдня України. Повстання М. Григор'єва. Денікінський режим в Україні. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий «Зимовий похід» Армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.).

Змістовий модуль 4. Україна в 1920 – 1930-ті роки та в період Другої світової війни

Тема 9. Україна в складі СРСР та інших держав у 1920 – 1930-ті рр.

Голод у південних губерніях УСРР. Антицерковна кампанія. НЕП в УСРР. Вхід УСРР до складу СРСР. Політика «коренізації» в УСРР («українізація»). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 1920-х рр.

Форсована індустріалізація, насильницька колективізація, ідеологізація суспільного і культурного життя в Україні. Культ особи. Масові репресії. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. Згорання українізації.

Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Суспільно-політичні рухи, радикалізація політичного життя в 1930-х рр. Карпатська Україна.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

Початок Другої світової війни. Приєднання Західної України, Південної та Північної Бессарабії та Північної Буковини до УРСР.

Напад нацистської Німеччини та її союзників на СРСР. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Поразки Червоної армії. Нацистський окупаційний режим. Голокост. Радянський партизанський рух.

Діяльність ОУН. Утворення УПА. Польсько-український конфлікт. Створення Української головної визвольної ради (УГВР).

Вигнання нацистських окупантів з території України. Депортація кримських татар та інших народів Криму (травень 1944 р.). Внесок українців у визволення народів Європи від нацизму. Завершення Другої світової війни.

Змістовий модуль 5. Історія України в др. пол. XX – на поч. XXI ст.

Тема 11. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в складі СРСР у др. пол. XX ст.

Участь УРСР у зовнішній політиці Радянського Союзу. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН і УПА. Придушення визвольного руху. Розгортання ідеологічних кампаній (боротьба з «українським буржуазним націоналізмом», «низькопоклонством перед Заходом», «безродними космополітами» тощо). Культура і наука.

Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950 – 1960-х рр.: припинення масових репресій, часткова реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Спроби реформування управління промисловістю та сільського господарства, соціальної сфери. Виникнення руху «шістдесятників», дисидентського руху наприкінці 1950-х – на початку 1960-х рр. Культура і наука.

Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 – початок 1980-х рр.). Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Здобутки і проблеми соціальної сфери. Культура і наука. Русифікація. Опозиційний рух.

Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, створення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР. Створення Автономної Республіки Крим (12 лютого 1991 р.). Декларація про державний суверенітет України. Акт проголошення незалежності України. Проведення Всеукраїнського референдуму та виборів Президента України.

Тема 12. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в роки незалежності (1991 р. – поч. XXI ст.)

Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних Сил України. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Затвердження державної символіки (1992 р.), формування інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація. Лібералізація цін. Грошова реформа (1996 р.). Майнова диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське і світове співтовариство. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. Збройна агресія Росії проти України. Культура, наука, спорт та релігійне життя в незалежній Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ для студентів денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС	Індивід. робота
	90	20	16	–	34	20
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Стародавня та середньовічна історія України						
<i>Тема 1.</i> Вступ до історії України. Стародавня історія України	5	2	–	–	3	–
<i>Тема 2.</i> Розвиток українських земель у часи Київської Русі та Галицько-Волинської держави (X – сер. XIV ст.)	6	2	2	–	2	–
<i>Тема 3.</i> Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Королівства Польського (др. пол. XIV – сер. XVI ст.)	6	2	–	–	4	–
Разом за змістовим модулем 1	17	6	2	–	9	–
Змістовий модуль 2. Розвиток українських земель у добу козацтва (др. пол. XVI – XVIII ст.)						
<i>Тема 4.</i> Зародження козацтва. Національно-визвольна війна українського народу сер. XVII ст. та подальша боротьба за збереження державності на українських землях	6	2	2	–	2	–
<i>Тема 5.</i> Колоніальна політика Російської імперії та Речі Посполитої на українських землях наприкінці XVII – у др. пол. XVIII ст.	6	–	2	–	4	–
Разом за змістовим модулем 2	12	2	4	–	6	–
Змістовий модуль 3. Історія України у кін. XVIII – на поч. XX ст.						
<i>Тема 6.</i> Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на українських землях у кін. XVIII – XIX ст.	6	2	2	–	2	–
<i>Тема 7.</i> Розвиток українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій на поч. XX ст.	6	2	–	–	4	–
<i>Тема 8.</i> Україна в роки національно-демократичної революції (1917-1921 рр.)	6	2	2	–	2	–
Разом за змістовим модулем 3	18	6	4	–	8	–
Змістовий модуль 4. Україна в 1920 – 1930-ті роки та в період Другої світової війни						
<i>Тема 9.</i> Україна в складі СРСР та інших держав у 1920 – 1930-ті рр.	6	2	2	–	2	–
<i>Тема 10.</i> Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)	6	–	2	–	4	–
Разом за змістовим модулем 4	12	2	4	–	6	–
Змістовий модуль 5. Історія України в др. пол. XX – на поч. XXI ст.						
<i>Тема 11.</i> Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в складі СРСР у др. пол. XX ст.	6	4	–	–	2	–
<i>Тема 12.</i> Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в роки незалежності (1991 р. – поч. XXI ст.)	5	–	2	–	3	–
Разом за змістовим модулем 5	11	4	2	–	5	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	<i>70</i>	<i>20</i>	<i>16</i>	<i>–</i>	<i>34</i>	<i>–</i>
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	<i>20</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>20</i>
Усього годин:	90	20	16	–	34	20
Підсумковий контроль – іспит						

для студентів заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин					
	заочна форма навчання					
	Усього	в тому числі				
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС	Індивід. робота
90	4	2	–	64	20	
Модуль I						
Змістовий модуль 1. Стародавня та середньовічна історія України						
<i>Тема 1.</i> Вступ до історії України. Стародавня історія України	5	1	–	–	4	–
<i>Тема 2.</i> Розвиток українських земель у часи Київської Русі та Галицько-Волинської держави (X – сер. XIV ст.)	5	1	–	–	4	–
<i>Тема 3.</i> Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Королівства Польського (др. пол. XIV – сер. XVI ст.)	6	–	–	–	6	–
Разом за змістовим модулем 1	16	2	–	–	14	–
Змістовий модуль 2. Розвиток українських земель у добу козацтва (др. пол. XVI – XVIII ст.)						
<i>Тема 4.</i> Зародження козацтва. Національно-визвольна війна українського народу сер. XVII ст. та подальша боротьба за збереження державності на українських землях	5	1	–	–	4	–
<i>Тема 5.</i> Колоніальна політика Російської імперії та Речі Посполитої на українських землях наприкінці XVII – у др. пол. XVIII ст.	5	1	–	–	4	–
Разом за змістовим модулем 2	10	2	–	–	8	–
Змістовий модуль 3. Історія України у кін. XVIII – на поч. XX ст.						
<i>Тема 6.</i> Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на українських землях у кін. XVIII – XIX ст.	6	–	–	–	6	–
<i>Тема 7.</i> Розвиток українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій на поч. XX ст.	7	–	1	–	6	–
<i>Тема 8.</i> Україна в роки національно-демократичної революції (1917-1921 рр.)	7	–	1	–	6	–
Разом за змістовим модулем 3	20	–	2	–	18	–
Змістовий модуль 4. Україна в 1920 – 1930-ті роки та в період Другої світової війни						
<i>Тема 9.</i> Україна в складі СРСР та інших держав у 1920 – 1930-ті рр.	6	–	–	–	6	–
<i>Тема 10.</i> Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)	6	–	–	–	6	–
Разом за змістовим модулем 4	12	–	–	–	12	–
Змістовий модуль 5. Історія України в др. пол. XX – на поч. XXI ст.						
<i>Тема 11.</i> Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в складі СРСР у др. пол. XX ст.	6	–	–	–	6	–
<i>Тема 12.</i> Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в роки незалежності (1991 р. – поч. XXI ст.)	6	–	–	–	6	–
Разом за змістовим модулем 5	12	–	–	–	12	–
<i>Усього годин за модулем I</i>	70	4	2	–	64	–
Модуль II						
<i>ІНДЗ</i>	20	–	–	–	–	20
Усього годин:	90	4	2	–	64	20
Підсумковий контроль – іспит						

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 2. Розвиток українських земель у часи Київської Русі та Галицько-Волинської держави (X – сер. XIV ст.).

1. Утворення Київської держави. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава.
2. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії.
3. Правління Ярославичів (Ізяслав, Святослав, Всеволод). Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава Великого в Києві.
4. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Київської держави.
5. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі. Поширення писемності. Розвиток культури й освіти Київської Русі.

Тема 4. Зародження козацтва. Національно-визвольна війна українського народу сер. XVII ст. та подальша боротьба за збереження державності на українських землях.

1. Виникнення українського козацтва. Виникнення Запорозької Січі.
2. Повстання 1590-х років (К. Косинського та С. Наливайка). Морські походи козаків.
3. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства і Османської імперії.
4. Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті.
5. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького.

Тема 5. Колоніальна політика Російської імперії та Речі Посполитої на українських землях наприкінці XVII – у др. пол. XVIII ст.

1. Гетьманування І. Мазепи. Північна війна і Україна. Повстання під проводом С. Палія (1702-1704 рр.).
2. Гетьманування І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська академія.
3. Гетьманування К. Розумовського. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині.
4. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини.
5. Гайдамацький та опришківський рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.).

Тема 6. Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на українських землях у кін. XVIII – XIX ст.

1. Початок українського національного відродження. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

2. Політика російського царизму щодо України. Братство тарасівців.

3. Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність Головної руської ради (1848-1851 рр.).

4. Перший досвід парламентської діяльності. Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Політизація національного руху та утворення перших політичних партій.

5. Розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва, архітектури. Собор руських вчених. Українські підприємці-благодійники.

Тема 8. Україна в роки національно-демократичної революції (1917-1921 рр.).

1. Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 р. Проголошення Української Народної Республіки (УНР).

2. Проголошення радянської влади. Перша війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

3. Брестський мирний договір між УНР та державами Четверного союзу. Конституція УНР. Гетьманський переворот. Українська Держава.

4. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Акт Злуки УНР та ЗУНР.

5. Друга радянсько-українська війна. Денікінський режим в Україні. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р.

6. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України.

Тема 9. Україна в складі СРСР та інших держав у 1920 – 1930-ті рр.

1. НЕП в УСРР. Вхідження УСРР до складу СРСР. Українське національне відродження 1920-х рр.

2. Форсована індустріалізація, насильницька колективізація, ідеологізація суспільного і культурного життя в Україні. Культ особи. Масові репресії.

3. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. Згорання українізації.

4. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

5. Суспільно-політичні рухи, радикалізація політичного життя в 1930-х рр. Карпатська Україна.

Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)

1. Початок Другої світової війни. Приєднання Західної України, Південної та Північної Бессарабії та Північної Буковини до УРСР.
2. Напад нацистської Німеччини та її союзників на СРСР. Нацистський окупаційний режим. Голокост. Радянський партизанський рух.
3. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Польсько-український конфлікт. Створення Української головної визвольної ради (УГВР).
4. Вигнання нацистських окупантів з території України. Депортація кримських татар та інших народів Криму (травень 1944 р.).
5. Внесок українців у визволення народів Європи від нацизму. Завершення Другої світової війни.

Тема 12. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в роки незалежності (1991 р. – поч. XXI ст.)

1. Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних Сил України. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України.
2. Затвердження державної символіки (1992 р.), формування інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї.
3. Приватизація. Лібералізація цін. Грошова реформа (1996 р.). Майнова диференціація суспільства.
4. Інтегрування України в європейське і світове співтовариство. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. Збройна агресія Росії проти України.
5. Культура, наука, спорт та релігійне життя в незалежній Україні.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Вступ до історії України. Стародавня історія України. 1. Поява та розселення людей на території України. 2. Трипільська культура. Кочовики за раннього залізного віку. 3. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян.	3	4
2.	Тема 2. Розвиток українських земель у часи Київської Русі та Галицько-Волинської держави (X – сер. XIV ст.). 1. Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, древляни, сіверяни, волиняни, уличів, тиверців, білих хорватів). 2. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича. 3. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя. Культура Галицько-Волинської держави.	2	4
3.	Тема 3. Українські землі у складі Великого Князівства Литовського та Королівства Польського (др. пол. XIV – сер. XVI ст.) 1. Вхід українських земель до складу інших держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). 2. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. 3. Братський рух. Утворення греко-католицької церкви.	4	6
4.	Тема 4. Зародження козацтва. Національно-визвольна війна українського народу сер. XVII ст. та подальша боротьба за збереження державності на українських землях 1. Утворення української козацької держави – Війська Запорозького. 2. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького. 3. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.	2	4
5.	Тема 5. Колоніальна політика Російської імперії та Речі Посполитої на українських землях наприкінці XVII – у др. пол. XVIII ст. 1. Гетьманування К. Розумовського. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. 2. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. 3. Гайдамацький та опришківський рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.).	4	4
6.	Тема 6. Суспільно-політичні та соціально-економічні трансформації на українських землях у кін. XVIII – XIX ст. 1. Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. 2. Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях. Реформи 1860 – 1870-х років і процеси модернізації в Україні. 3. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр.	2	6

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
7.	Тема 7. Розвиток українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій на поч. ХХ ст. 1. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в І та ІІ Державних Думах. 2. Становище промисловості та сільського господарства на західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини. Радикалізація українського політичного руху. 3. Україна в роки Першої світової війни. Українські січові стрільці (УСС).	4	6
8.	Тема 8. Україна в роки національно-демократичної революції (1917-1921 рр.) 1. Універсали Української Центральної Ради (УЦР). Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. 2. Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. 3. Другий «Зимовий похід» Армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.).	2	6
9.	Тема 9. Україна в складі СРСР та інших держав у 1920 – 1930-ті рр. 1. Голод у південних губерніях УСРР. 2. Антицерковна кампанія. 3. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 1920-х рр.	2	6
10.	Тема 10. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) 1. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Поразки Червоної армії. 2. Депортація кримських татар та інших народів Криму (травень 1944 р.). 3. Внесок українців у визволення народів Європи від нацизму. Завершення Другої світової війни.	4	6
11.	Тема 11. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в складі СРСР у др. пол. ХХ ст. 1. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН і УПА. Придушення визвольного руху. 2. Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Рівень життя населення. 3. Акт проголошення незалежності України. Проведення Всеукраїнського референдуму та виборів Президента України.	2	6
12.	Тема 12. Суспільно-політичний та соціально-економічний розвиток України в роки незалежності (1991 р. – поч. ХХІ ст.) 1. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. 2. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. 3. Культура, наука, спорт та релігійне життя в незалежній Україні.	3	6
Разом:		34	64

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- написання рефератів з проблем курсу.

Кожен студент повинен уміти раціонально організувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків у навчальному процесі.

Для успішної самостійної роботи значну частину часу студент виділяє для роботи в бібліотеці. Треба розуміти сутність складання алфавітного й тематичного каталогів, вміти швидко знаходити в них необхідну літературу, знати особливості бібліографічного шифрування. Для плідної роботи з літературними джерелами студентові корисно скласти свою власну бібліографію, заповнюючи бібліографічні картки на необхідні для нього книги, брошури або статті. Для роботи у провідних бібліотеках м. Києва студенту треба знати їх структуру, спеціалізацію окремих підрозділів, вміти користуватися різноманітними каталогами, правильно заповнювати бланки вимоги на літературу тощо.

Відібрана для самостійного опрацювання література може бути різною як за обсягом наукових даних, так і за характером їхнього викладу. Потрібно відібрати необхідний для опрацювання матеріал (розділи, підрозділи тощо), а також розсортувати його за важливістю (що для детального вивчення, а ще для ознайомчого читання). Процес читання має відбуватися повільно, вдумливо, до незрозумілих питань слід обов'язково повертатися, наводити додаткові довідки, щоб зрозуміти сутність думки автора. Знання незнайомих термінів слід одразу ж з'ясовувати за тлумачними словниками, енциклопедіями або спеціалізованими довідниками. У процесі роботи з літературою корисно робити

виписки найважливіших думок, формулювань, окремих висловів на аркушах паперу із зазначенням автора, джерела, сторінок і абзаців. Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати у вигляді тез.

Конспект є стислим викладом основної сутності опрацьованого літературного матеріалу. Конспект має бути стислим, змістовним і записаним своїми словами і формулюваннями. Класичні визначення, оригінальні думки, вислови слід записувати до конспекту повністю з посиланням на автора, джерело і сторінку. У процесі конспектування важливо витримувати логічний зв'язок із окремими складовими тексту. У тексті конспекту корисно підкреслювати найважливіші теоретичні положення, визначення, висновки і робити помітки на полях. Систематичне конспектування опрацьованого матеріалу дисциплінує розум, відпрацьовує вміння формулювати свої думки в короткій змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну студентів необхідно користуватися довідкою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Майбутній фахівець повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами «Інтернету» надає можливість отримувати найповнішу інформацію з різних сфер життя нашої держави.

Самостійна робота студентів з курсу передбачає і написання рефератів та підготовку фіксованих виступів. Для цього необхідно скласти план реферату чи виступу, вивчити потрібні літературні джерела, зробити виписки. За своїм змістом реферат і виступ повинні відповідати обраній темі. Виклад матеріалу має бути логічним, послідовним. Обсяг реферату, як правило, у межах 10-12 сторінок формату А4. Писати текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок. У разі потреби слід робити посторінкові виноски.

Останнім розділом реферату повинні бути висновки, в яких студент узагальнює викладений матеріал і формулює свої думки з приводу опрацьованої проблеми. До реферату має бути доданий список використаної літератури, складений відповідно до існуючих вимог.

За структурою реферат складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання реферату повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У **вступі** обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура реферату. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

Основна частина обсягом до 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання реферату; розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел; визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню; аналізуються практичні матеріали, сучасні тенденції розвитку та особливості, притаманні державотворчому процесу в Україні. На основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою реферату. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного студентом реферату. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісні та кількісні показники; можливі варіанти реалізації запропонованих у рефераті заходів.

Реферат виконується державною (українською) мовою. Викладення повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Оформлення реферату має відповідати встановленим вимогам (див. *Патика Н.І.* Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 26 с.)

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ для студентів денної форми навчання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом (презентацією).

Мета: прищеплення та розвиток навичок і вмінь самостійної роботи над науковою літературою, аналітичного мислення, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення теоретичних знань з дисципліни «Історія України» та їх застосування на практиці.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять, самостійної підготовки і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Завдання для науково-дослідної роботи. Розкрити обрані для науково-дослідної роботи питання з переліку запропонованих варіантів. Підготовка презентації. – 20 годин – 20 балів.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА *для студентів заочної форми навчання*

Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота.

Для студентів, які навчаються на заочному відділені ІПК ДСЗУ, передбачена методика розподілу варіантів контрольних робіт, в основу якої покладено алфавітний принцип.

<i>Початкова літера прізвища студента</i>		<i>Номер варіанту</i>
А	П	1
Б	Р	2
В	С	3
Г	Т	4
Д	У	5
Є	Ф	6
Ж	Х	7
З	Ц	8
Й	Ч	1
І	Ш	2
К	Щ	3
Л	Ю	4
М	Я	5
Н		6
О		7

Контрольна робота з дисципліни «Історія України» складається з теоретичного питання, що потребує поглибленої відповіді.

Запис умови завдань, передбачених варіантом, є обов'язковим. Відповіді мають бути повними та обґрунтованими на всі завдання, що передбачені конкретним варіантом контрольної роботи. Висновки необхідно робити з посиланням на конкретне літературне чи наукове джерело.

Контрольна робота повинна мати самостійний характер. Недопустимо запозичення тексту, фактичних даних із літературних джерел без посилання на них. Тому контрольні роботи, написані без врахування цих вимог, викладачем перевірятися не будуть.

Студент може спиратися у своїй роботі на відповідну навчальну і монографічну літературу з даної проблеми. При цьому, якщо він наводить цитату чи запозичує із літературного джерела якесь теоретичне положення (наприклад, визначення, висновки дослідження, думку автора літературного джерела з того чи іншого питання тощо), то обов'язково треба робити посилання на літературне джерело.

ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується державною (українською) мовою. Обсяг контрольної роботи *не повинен перевищувати 15 сторінок комп'ютерного тексту*. Контрольна робота має бути оформлена належним чином (див. Патица Н.І. Стандарти на оформлення магістерських, дипломних, бакалаврських, курсових, контрольних робіт та рефератів. – К.: ІПК ДСЗУ, 2008. – 26с.).

ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота оцінюється за чотирибальною національною шкалою та в балах за кредитно-трансфертною системою:

Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	Бали за ECTS
A (відмінно)	5 (відмінно)	47 - 50
B (дуже добре)	4 (добре)	44 - 46
C (добре)		40 - 43
D (задовільно)	3 (задовільно)	35 - 39
E (достатньо)		30 - 34
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	2 (незадовільно)	18 - 29
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		1-17

У разі отримання студентом незадовільної оцінки, останній повинен усунути виявлені недоліки і повторно захистити її в установленій викладачем строк.

Студент, який не виконав контрольної роботи або якщо його робота не зарахована за результатами її виконання, *не допускається до семестрового контролю з дисципліни*.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

ВАРІАНТ 1

1. Українські землі в період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство.
 - 1.1. Визначте причини роздробленості Київської Русі.
 - 1.2. Роль татаро-монгольського нашествия в процесах децентралізації.
2. Галицько-Волинське князівство.
 - 2.1. Визначте основні етапи становлення і розвитку Галицько-Волинської держави.
 - 2.2. Діяльність Данила Галицького та його наступників.
 - 2.3. Дайте аналіз впливу монголо-татарської навали на розвиток Галицько-Волинської держави.
3. Занепад Галицько-Волинського князівства і початок включення його територій до складу Литви та Польщі.
 - 3.1. Коли і за яких причин землі Галицько-Волинського князівства почали переходити під владу інших держав.
 - 3.2. Що знаменував собою Люблінський з'їзд?

ВАРІАНТ 2

1. Українська революція середини XVII ст.
 - 1.1. Передумови, причини, характер, рушійні сили та головні дійові особи революції.
 - 1.2. Головні битви проти поляків у ході війни 1648-1657 рр.
2. Хто був союзником Б. Хмельницького у війні проти Польщі?
 - 2.1. У чому полягає значення Визвольної війни під проводом Б. Хмельницького.

ВАРІАНТ 3

1. Формування козацько-гетьманської держави.
 - 1.1. Зборівський договір.
 - 1.2. Білоцерківська угода.
2. Перебіг подій під час укладання Переяславської угоди (1654 р.).
 - 2.1. Березневі статті 1654 р.
 - 2.2. Історичне значення Березневих статей для формування української державності.

ВАРІАНТ 4

1. Українські землі в другій половині XVII – на початку XVIII століття
 - 1.1. Доба «Руїни».
 - 1.2. Поділ України на два гетьманства.
2. Проаналізуйте відмінність економічного розвитку Лівобережної і Правобережної України.
 - 2.1. Яких помилок допустився Ю. Хмельницький?
 - 2.2. Схарактеризуйте періоди правління гетьманів: П. Тетері, П. Дорошенка, М. Ханенка (Правий берег) і І. Брюховецького, Д. Многогрішного, І. Самойловича (Лівий берег).
3. Проаналізуйте укладені угоди періоду Руїни.
 - 3.1. Бахчисарайське перемир'я.
 - 3.2. «Вічний мир».

ВАРІАНТ 5

1. Українські землі в XIX ст.
 - 1.1. Декабристський рух на Україні.
 - 1.2. Головні програмні документи Північного і Південного товариств.
 - 1.3. Завдання та результати діяльності «Руської Трійці».
 - 1.4. Завдання та результати діяльності Кирило-Мефодіївського товариства.
2. Буржуазні реформи середини – другої половини XIX ст. в Росії та Австро-Угорщині та їх соціально-політичні наслідки.
 - 2.1. У чому полягали причини скасування кріпосного права?
 - 2.2. Розкрийте суть реформ середини – другої половини XIX ст. проведені в Російській імперії.
 - 2.3. Розкрийте суть реформ середини – другої половини XIX ст. проведені в Австро-Угорській імперії.
 - 2.4. У чому полягали наслідки цих реформ?

ВАРІАНТ 6

1. Україна в 20-30 роки XX ст.
 - 1.1. «Політика воєнного комунізму».
 - 1.2. Нова економічна політика в Україні: причини, сутність, результати.
 - 1.3. Індустріалізація.
2. Вхідження України до складу СРСР.
 - 2.1. Політика українізації.
 - 2.2. Колективізація.
3. Масові репресії 20-30-х р. XX ст.

ВАРІАНТ 7

1. Україна у другій половині 40 – середині 80-х р. ХХ ст.
 - 1.1. Післявоєнна відбудова і суспільно-політичне становище України.
 - 1.2. Сталінські репресії.
2. Наростання кризових явищ у соціально-економічній, політичній і культурній сферах (друга половина 50-х – середина 80-х р.)
 - 2.1. Шістдесятники.
 - 2.2. У чому причини незавершеності демократичних реформ у 50-60-х р. ХХ ст.?
3. Дисидентський рух як вияв політичної опозиції комуністичному режиму в Україні.
 - 3.1. Причини кризових явищ у політичному, соціально-економічному та духовному розвитку республіки в 70-80-х р. ХХ ст.

ВАРІАНТ 8

1. Період перебудови. Україна незалежна.
 - 1.1. Формування багатопартійної системи.
 - 1.2. Боротьба суспільно-політичних сил навколо ідеї незалежності.
2. Становлення української держави 1990-1991 рр.
 - 2.1. Декларація про державний суверенітет України.
 - 2.2. Акт проголошення незалежності України.
3. Прийняття нової Конституції України (1996 р.).
 - 3.1. Помаранчеві події 2004 р.
 - 3.2. Україна на міжнародній арені.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні курсу «Історія України» використовуються словесні (бесіда, лекція) та наочні (ілюстрація, демонстрація) методи навчання. Використання бесіди відіграє мотиваційно-стимулюючу функцію у навчанні студентів. Урізноманітнює роботу студентів використання таких методів, як опонування, рецензування та їх участь у дискусії. Лекція передбачає засвоєння рекомендованої літератури та характеристику нових понять, розкриття та деталізацію виучуваного матеріалу, завершальні висновки викладача та відповіді на запитання студентів. У той же час наочні методи (використання ілюстрацій, таблиць, демонстрація відеофільмів та їх фрагментів) відіграють допоміжну роль у процесі вивчення матеріалу.

Засвоїти зміст курсу допомагає також використання індуктивного, дедуктивного та проблемно-пошукового методів навчання. Зокрема, використання індуктивного методу пов'язане з передбаченням результатів навчальної діяльності на основі даних досвіду. Дедуктивний метод навчання сприяє розвитку абстрактного мислення, засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень. Проблемно-пошукова методика, на відміну від репродуктивної, пояснювально-ілюстративної, спирається на самостійну, творчу пізнавальну діяльність студентів.

Використовуються також методи стимулювання інтересу до навчання, такі як навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій.

Засвоєння курсу передбачає самостійну роботу студентів.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи студентів;
- підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на семінарських заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання домашніх завдань та розв'язання задач;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання модульного завдання.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів:

- тестові завдання;
- розрахункові завдання;
- обговорення проблеми, дискусія;
- аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу);
- ділові ігри (кейс-методи);
- презентації результатів роботи;
- інші.

Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі *іспиту* є виконання усних та письмових завдань.

На іспит виносяться вузлові питання, типові та комплексні задачі, завдання, що потребують творчого підходу та вміння синтезувати отримані знання.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ для денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (іспит)	Сума		
Модуль I										ІНДЗ				
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		20	25	100
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12			
5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5			
55														
75														

для заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота											Підсумковий тест (іспит)	Сума	
Модуль I													
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5		50	100
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12		
50													
50													

Шкала оцінювання: національна та ECTS

- 90-100 балів – **відмінно (A)**;
- 82-89 балів – **добре (B)**;
- 75-81 балів – **добре (C)**;
- 68-74 балів – **задовільно (D)**;
- 61-67 балів – **задовільно (E)**;
- 35-60 балів – **незадовільно** з можливістю повторного складання (FX);
- 1-34 балів – **незадовільно** з обов'язковим повторним курсом (F).

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення викладання дисципліни «Історія України» складають програма навчальної дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, пакет комплексних контрольних робіт, візуальна презентація курсу, ілюстративні матеріали, набір інтерактивних вправ і завдань.

12. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Ліквідація Запорозької Січі і подальша доля українського козацтва.
2. Михайло Грушевський – видатний український учений, політичний та державний діяч.
3. Початок національно-державного відродження України. Декларація “Про державний суверенітет України” від 16 липня 1990 р.
4. Початок формування та розвиток українського етносу.
5. Політичні партії і громадські організації в західноукраїнських землях у 20-30-ті роки ХХ ст.
6. Акт проголошення Незалежності України від 24 серпня 1991 р.
7. Завершення формування командно-адміністративної системи. Масові репресії в Україні в 20-30-ті роки ХХ ст.
8. Національна політика Української держави на сучасному етапі.
9. Запорозька Січ – зародок козацької державності.
10. Причини падіння Української Центральної Ради.
11. Античні рабовласницькі міста-держави Північного Причорномор’я.
12. Примусова колективізація сільського господарства України та її наслідки. Голодомор 1932 – 1933 років.
13. Дисидентський рух в Україні у другій половині 50-х – першій половині 60-х р. ХХ ст.
14. Україна після смерті Б. Хмельницького. Велика Руїна.
15. Заснування Києва.
16. Кирило-Мефодіївське братство, його програмні документи та діяльність.
17. Суспільно-політичне життя і соціально-економічний розвиток України в умовах десталінізації (друга пол. 50-х – перша пол. 60-х років).
18. Соціально-економічний розвиток України в другій пол. ХІХ ст.
19. Фашистський окупаційний режим в Україні в роки Другої світової війни. Всенародний рух Опору.
20. Суспільно-політичний і національний рухи на західноукраїнських землях у першій пол. ХІХ ст. “Руська трійця”.
21. Збройна боротьба формувань ОУН – УПА в 40-50-і роки ХХ ст.
22. Берестейська церковна унія 1596 року та її оцінка в сучасній історичній літературі.
23. Причини та наслідки голоду 1921 – 1923 років в Україні.
24. Початок та причини феодальної роздробленості Київської Русі.
25. Роль Т.Г. Шевченка у національному відродженні України.
26. Суспільно-політичне життя в Україні у другій пол. 40-х – першій пол. 50-х років ХХ ст.
27. Національно-державна символіка України.
28. Суспільно-політичний і національний рухи в західноукраїнських землях у другій пол. ХІХ ст. Утворення політичних партій.

29. Україна в системі міжнародних відносин у 1945 – середина 50-х років ХХ ст.)
30. Українські землі у складі Великого князівства Литовського.
31. Причини, характер і рушійні сили Української національної революції 1648 року.
32. Суспільно-політичні процеси в західних областях України у другій пол. 40-х – першій пол. 50-х років ХХ ст.
33. Походження назв “Русь” і “Україна”.
34. Українська державність наприкінці ХVІІ і протягом ХVІІІ ст.
35. Голод в Україні 1946 – 1947 років.
36. Галицько-Волинська держава.
37. ІІІ та ІV універсали Центральної Ради.
38. Суспільно-політичні процеси в Україні у другій пол. 80-х – на поч. 90-х років ХХ ст. Становлення багатопартійності.
39. Історичне значення Київської Русі.
40. Українське питання у європейській політиці напередодні Другої світової війни. Проголошення автономії Карпатської України.
41. Українська діаспора.
42. І та ІІ універсали Центральної Ради.
43. Радянський партизанський рух та підпілля на окупованій території України.
44. Політичний устрій Київської Русі.
45. Люблінська унія 1569 р. та її негативний вплив на соціально-політичне становище українського народу.
46. Національно-демократична революція в Україні. Утворення Української Центральної Ради.
47. Виникнення і формування українського козацтва.
48. Вхідження західноукраїнських земель до складу СРСР.
49. Русифікаторська політика в Україні у другій пол. 60-х – першій пол. 80-х років ХХ ст.
50. Козацькі війни в Україні кінця ХVІ – першій пол. ХVІІ ст.
51. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
52. Суспільно-політичне життя в Україні на сучасному етапі.
53. Відновлення державності українського народу в період Української національної революції 1648 року.
54. Дисидентський рух в Україні (1965 – 1985 роки ХХ ст.).
55. Переяславська Рада. “Березневі статті” та їх оцінка в історичній літературі.
56. Проголошення ЗУНР. Об’єднання УНР і ЗУНР та його історичне значення.
57. Богдан Хмельницький та його роль у відновленні української (руської) державності.
58. Соціально-економічне життя України в період НЕПу.
59. Прийняття Конституції України 28 червня 1996 року.
60. Соціально-економічний розвиток України на сучасному етапі.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бойко О.Д. Історія України: Навч. посіб. / О.Д. Бойко. – К.: Академвидав, 2007. – 688 с.
2. Грицак Я.Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX-XXX ст.: [Навч. посібник для учнів гуманіт. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів]. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
3. Гудзь В.В. Історія України. Підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 616 с.
4. Історія України / В.Ф. Версук, О.В. Гарань, О.В. Гарань та ін. Під ред. В.А. Смолія. – К.: Альтернативи, 1997. – 424 с.
5. Історія України. Навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей. – Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 1998. – 396 с.
6. Історія України: Посібник / За ред. Г.Д. Темка, Л.С. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 480 с.
7. Кормич Л.І. Історія України від найдавніших часів і до 2000 року. Навчальний посібник. – Х.: ООО «Одіссей», 2000. – 480 с.
8. Кумченко Е.М. Історія України: Адаптований навчальний посібник / Е.М. Кумченко, Б.А. Кумченко. – К.: ПІК ДСЗУ, 2007. – 285 с.
9. Лазарович М.В. Історія України: навч. посіб. / М.В. Лазарович. – К.: Знання, 2013. – 685 с.
10. Мирончук В.Д. Історія України: Навч. посіб. / Мирончук В.Д., Ігошкін Г.С. – К.: МАУП, 2002. – 328 с.
11. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусєв, В.П. Дрожжин та ін. – К.: Вища шк., 2000. – 663 с.
12. Світлична В.В. Історія України: Навч. посіб. / В.В. Світлична. – К.: Каравела, 2011. – 384 с.
13. Субтельний О. Україна: історія / Пер. з англ. Ю.І. Шевчука; Вст. ст. С.В. Кульчицького. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.
14. Черкашина Н.К. Історія України: від давніх часів до сьогодення: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 384 с.

Додаткова література

15. Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995.
16. Видатні постаті в історії України (IX–XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / [Упор. В.І. Гусєв (кер. авт. кол.), В.П. Дрожжин, Ю.О. Калінцев та ін.]. – К., 2002.

17. Гайдай Л. Історія України в особах, термінах, назвах і поняттях. – Луцьк, 2000.
18. Довідник з історії України (А–Я) / [За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста]. – К., 2001.
19. Енциклопедія історії України / Редкол.: В. Смолій (голова) та ін. – Т. 1–5. – К., 2003–2007.
20. Історія Києва: від княжої доби до сучасності. Збірник документів і матеріалів / [За заг. ред. В.Ф. Колесника, А.П. Коцура, Н.В. Терес]. – К., 2005.
21. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / [За заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес]. – Київ–Чернівці, 2008.
22. Історія України: Документи. Матеріали: [посібник / Уклад., комент. В.Ю. Короля]. – К., 2001.
23. Історична наука. Термінологічний і понятійний довідник. – К., 2002.
24. Історія України: Хрестоматія: У 2-х част. / С.М. Клапчук, Б.І. Білик, Ю.А. Горбань та ін. – К., 1996. – Ч. 1–2.

Інформаційні ресурси

25. Історія України в історіях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://znohistory.ed-era.com/>
26. Історія України в таблицях і схемах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sgt-portal.ks.ua/ru/istorua11class/2029-istoriya-ukrajini-v-tablitsyakh-i-skhemakh>
27. Історія України – методичні матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/istoria-ukraini>
28. Навчальні матеріали онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pidruchniki.com/istoriya/>
29. Найважливіші історичні дати та події. Таблиця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://znoclub.com/pidgotovka-do-zno/426-najvazhlivishi-istorichni-dati-ta-podiji-tablitsya.html>
30. Нетипова історія України (про яку точно не розказували в школі) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://24tv.ua/special/nezalezhnist/>

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	6
4. Структура навчальної дисципліни	11
5. Теми семінарських занять	13
6. Самостійна робота	16
7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання	21
8. Методи навчання	27
9. Методи контролю	28
10. Розподіл балів, які отримують студенти	29
11. Методичне забезпечення	29
12. Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю знань	30
13. Рекомендована література	32

Навчально-методичне видання

Калінічева Галина Іванівна

**Робоча програма нормативної навчальної дисципліни
«Історія України»**

Відповідальний за випуск Л.М. Завиніченко
Комп'ютерний набір Г.І. Калінічева

Підписано до друку 26.10.2017 р. Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. 1,5.

Наклад 10 прим. Зам. № _____

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК №1805 від 25.05.2004.

Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України (ІПК ДСЗУ)
03038, Київ – 38, вул. Нововокзальна 17.
Тел./факс (044) 536-14-85